Lietas arhīva Nr. A42-01299-24/12
ECLI:LV:ADRJRIT:2024:1018.A420129924.2.S

Administratīvā rajona tiesa
Rīgas tiesu nams
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024.gada 18.oktobrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Līga Cielava,
rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ (*/pers. A/*), Etiopijas Federatīvās Demokrātiskās Republikas (turpmāk – Etiopija) pilsonis, 2023.gada 7.septembrī vērsās Valsts robežsardzē ar iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā (*lietas 47.lapa*).

[1.1] Pieteicēja iesniegumā un sākotnējā intervijā (*lietas 40.-45.lapa*) norādīti turpmāk minētie apsvērumi starptautiskās aizsardzības nepieciešamībai.

Pieteicējs lūdz patvērumu, jo nevar atgriezties Etiopijā sakarā ar draudiem dzīvībai un veselībai. Pieteicējs Etiopijā tika arestēts un turēts ieslodzījumā septiņus mēnešus un 15 dienas, kā arī bija slepkavības mēģinājums.

Pieteicējs dzīvoja Etiopijas pilsētā /apdzīvotas vietas nosaukums/ kopā ar ģimeni un draugu, kurš strādāja par žurnālistu un publicēja rakstus par valdību. Minētā dēļ viņa draugs tika nogalināts, bet pieteicējs tika arestēts. Pieteicējam tika pieprasīts, lai viņš iesniedz drauga – žurnālista dokumentus, bet viņš to nav varējis izdarīt, tādēļ policija esot gribējusi pieteicēju nogalināt. Tiesa pieteicēju atbrīvoja no ieslodzījuma, jo viņš bijis nepilngadīgs. Neskatoties uz minēto, policija pēc mēneša atgriezās un aizveda pieteicēju uz mežu, bet pieteicēja vietā tika nogalināts vecākais brālis. Policija arī interesējās pie pieteicēja tēva par pieteicēja atrašanās vietu. Pēc piecām dienām pieteicējs esot gājis pa savvaļas apvidu, garām esot braukusi policija, kas raidījusi šāvienus un trāpījusi draugam kājā.

Pieteicējs 2023.gada 24.maijā nelegāli izceļoja (ar kājām) no Etiopijas uz Somālijas Republiku (turpmāk – Somālija). Šķērsojot robežu, armijas spēki, ieraugot pieteicēju, raidīja šāvienus viņa virzienā, pieteicējam izdevās aizbēgt. Somālijā pieteicējs uzturējās aptuveni divus mēnešus un reliģiskajā vietā iepazinās ar cilvēku, kurš pieteicējam palīdzēja, kā arī izmitināja savā dzīvesvietā. Savukārt 2023.gada augustā pieteicējs no Somālijas, Mogadišas lidostas legāli, noformējot tūrisma vīzu, ar lidmašīnu tranzītā caur Apvienotajiem Arābu Emirātiem devās uz Baltkrievijas Republiku (turpmāk – Baltkrievija), Minsku, kur uzturējās 19 dienas. No Minskas līdz robežai ar Latvijas Republiku pieteicēju atveda ar automašīnu, pieteicējs robežu šķērsoja 2023.gada /datums/, bet 2023.gada /datums/ viņu aizturēja.

[1.2] Personiskajā intervijā (*lietas 29.-32.lapa*) pieteicējs norādīja turpmāk minēto.

Pēc drauga – žurnālista nogalināšanas pieteicējs ticis apcietināts un aizvests uz slēgtu vietu, kur tikai pēc 10 dienām pieteicējam esot atļauts pajautāt aizturēšanas iemeslu. Pieteicējam tika norādīts, ka pie viņa esot drauga – žurnālista dokumenti, tādēļ pieteicējs esot aizturēts uz septiņiem mēnešiem un 15 dienām. Apcietinājuma laikā pieteicējam nogrieza pirkstu labajai rokai. Pēc atbrīvošanas pieteicējs vienu mēnesi esot dzīvojis mierīgi, bet pēc tam /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālo spēku darbinieki ieradās pakaļ pieteicējam, kā iemeslu norādot viņa publicētos rakstus pret Etiopijas valdību. Minētās personas aizveda pieteicēju uz džungļiem, kur gribēja viņu nogalināt, bet tomēr nenogalināja. Pieteicēju piekāva un atstāja džungļos. Pēc atgriešanās mājās pieteicējs ar draugu gājis pa ielu un, viņu ieraugot, /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālie spēki raidīja pret pieteicēju šāvienus, pieteicējs ar draugu bēga, bet draugs tika ievainots kājā. Pieteicējam izdevās aizbēgt. Minētā dēļ pieteicējs tajā pašā dienā ar kājām devās uz Somāliju. Persona, pie kuras pieteicējs uzturējās Somālijā, ieteica pieteicējam nepalikt Somālijā, jo tas nebūs droši, un izceļot uz Latvijas Republiku. Minētā persona esot palīdzējusi visu noorganizēt, tostarp iegūt Etiopijas pasi.

Ņemot vērā, ka Etiopijā pieteicēja dzīvība un veselība ir apdraudēta, viņam nepieciešamas patvērums.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) /datums/ lēmumu /numurs/ (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) (*lietas 11.-18.lapa*) pieteicējam atteikts piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu Latvijas Republikā. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs nav sniedzis informāciju, ka Etiopijā viņš būtu saskāries ar vajāšanu, kas saistīta ar viņa rasi, reliģiju, tautību vai piederību noteiktai sociālajai grupai, līdz ar to ir pamats izvērtēt pieteicēja iesnieguma atbilstību vajāšanai sakarā ar viņa politiskajiem uzskatiem.

[2.2] Pieteicēja sniegtā informācija ir vērtējama kritiski, jo pieteicēja paskaidrojumos par viņa individuālo situāciju ir konstatējamas būtiskas pretrunas. Proti.

Pieteicējs apzināti sniedza maldinošu informāciju par viņa identitāti un vecumu. Tāpat pieteicējs sniedza pretrunīgu informāciju par piedzīvoto Etiopijā un izceļošanas mērķi. Patvēruma procedūras laikā pieteicējs arī sniedzis pretrunīgu informāciju par datumu, kad viņš no Etiopijas ar kājām izceļojis uz Somāliju. Visai ticams, ka pieteicējs izceļojis no savas izcelsmes valsts ar mērķi nokļūt Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalstī ar relatīvi augstāku labklājības līmeni. Tāpat no sniegtās informācijas secināms, ka patvēruma meklētāja izceļošana no Somālijas notikusi organizēti, iepriekš iegūstot informāciju par valstīm, uz kurām viņš varētu izceļot. Lai gan pieteicējs aizturēts 2023.gada /datums/, patvērumu viņš pieprasījis tikai 2023.gada /datums/.

Lietas apstākļi norāda, ka pieteicējs izceļojis no izcelsmes valsts citu motīvu vadīts, nevis ar nolūku meklēt starptautisko aizsardzību. Pārvaldes

ieskatā nav pamata uzticēties pieteicējam.

[2.3] Pieteicēja bailes no iespējamās vajāšanas Etiopijā nav pamatotas turpmāko apsvērumu dēļ. Pieteicējs Etiopijā nav bijis politiski aktīva persona, kā arī viņam nav bijusi personīga saikne ar drauga publikācijām par Etiopijas valdību, tādēļ kritiski vērtējams pieteicēja norādītais, ka /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālās vienības amatpersonas viņu vajājot, jo domājot, ka patvēruma meklētāja rīcībā esot viņa drauga dokumenti. Nav ticams, ka /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālās vienības amatpersonas būtu nolēmušas vajāt un pieprasīt dokumentus tieši no pieteicēja, kuram tajā laikā esot bijuši 15 gadi, nevis no, piemēram, viņa vecākiem vai diviem brāļiem un divām māsām, kuri arī dzīvojuši tajā pašā dzīvesvietā, it īpaši ņemot vērā to, ka pieteicēja dzīvesvieta vairākkārt pārmeklēta, bet bez rezultātiem. Pieteicējs arī sniedzis vispārīgu un vienlaikus pretrunīgu informāciju par viņa drauga – žurnālista iespējamām profesionālajām aktivitātēm žurnālista lomā. Iepazīstoties ar publiski pieejamo informāciju, nav gūstams apstiprinājums par pieteicēja drauga – žurnālista publikācijām par Etiopijas valdību.

Līdz ar to nav ticams, ka pieteicējs Etiopijā būtu saskāries ar /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālās vienības amatpersonu īstenotajām vajāšanas darbībām. Turklāt, lai gan personiskās intervijas noslēgumā patvēruma meklētājs norādījis, ka Etiopijā visur esot bijušas viņa fotogrāfijas, kā rezultātā viņam neesot droši atgriezties izcelsmes valstī, tomēr vienlaikus personiskās intervijas laikā patvēruma meklētājs paskaidrojis, ka, gatavojoties izceļošanai uz Baltkrieviju, viņš esot ieguvis Etiopijas pilsoņa pasi.

Minētie apstākļi liecina par to, ka pieteicējs, neskatoties uz viņa teikto par bailēm no vajāšanas, faktiski nav baidījies vērsties Etiopijas valsts iestādēs, lai saņemtu jaunu ceļošanas dokumentu. Tas norāda arī uz to, ka Etiopijas tiesībsargājošajām iestādēm nav bijusi interese par pieteicēju un tās nav pielietojušas to rīcībā esošos instrumentus pieteicēja pārvietošanās brīvības ierobežošanai. Nav arī konstatējams, ka pieteicējs būtu izsludināts starptautiskajā meklēšanā.

Tādēļ, ņemot vērā visu iepriekš minēto, nav gūstama pārliecība, ka pieteicēja norādītais par viņa bailēm atgriezties Etiopijā ir vērtējams kā ticams un pamatots un ka pēc atgriešanās izcelsmes valstī viņš varētu saskarties ar vajāšanas darbībām savu politisko uzskatu dēļ. Attiecīgi pieteicējam nav piešķirams bēgļa statuss.

[2.4] Pieteicējam nav piešķirams arī alternatīvais statuss.

Lietā nav informācijas, ka pieteicējs Etiopijā būtu apsūdzēts kāda smaga nozieguma veikšanā, tādēļ nav pamata uzskatīt, ka viņam Etiopijā draudētu nāvessoda piespriešana vai tā iespējama izpilde.

Ņemot vērā pārsūdzētajā lēmumā ietverto pamatojumu atteikumam piešķirt bēgļa statusu, nav ticams arī tas, ka pēc atgriešanās Etiopijā pieteicējam draudētu spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana.

Tāpat no publiski pieejamās informācijas neizriet, ka šobrīd visā Etiopijas teritorijā, tostarp Etiopijas austrumos un konkrēti /apdzīvotas vietas nosaukums/, kur pieteicējs uzturējies pirms izceļošanas no Etiopijas, pastāvētu plaši izplatīts apdraudējums visu civiliedzīvotāju dzīvībām. Šādu informāciju nav sniedzis arī pieteicējs. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs pēc atgriešanās Etiopijā varētu saskarties ar smagu un individuālu apdraudējumu dzīvībai vai veselībai iekšēju vai starptautisku bruņotu konfliktu rezultātā.

[3] Pieteicējs nepiekrita pārsūdzētajam lēmumam, tādēļ vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, apsvērumus nenorādot.

[4] Pārvalde rakstveida paskaidrojumā (*lietas 71.-72.lapa*) pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītiem argumentiem.

[5] Tiesas sēdē, kas notika 2024.gada 3.jūnijā, pieteicējs paskaidroja, ka viņa māte ir tikusi nogalināta, jo pieteicējs ir saistīts ar politisko grupu Oromijas Atbrīvošanas fronte (*Oromo Liberation Front*, turpmāk – *OLF*). Kad pieteicējs aizbēga, viņa mātei esot jautāts, kādēļ pieteicējs esot atstājis valsti. Mātei nācās pārcelties uz citu dzīvesvietu, kur viņa esot zaudējusi dzīvību armijas iebrukuma dēļ. Tas esot noticis 2024.gada 21.martā, bet šo video pieteicējs esot saņēmis no drauga aptuveni 2024.gada 22.maijā. Pieteicējam nav informācijas par māsu un brāļu likteni.

Pieteicējs atbalsta *OLF* jau piecus gadus, ko apliecina informācija *Facebook*. Pieteicēja kā *OLF* dalībnieka pienākumos ietilpa informēt biedrus par to, ka notiks *OLF* sanāksme. Uzsāka darbību *OLF* ģimenes ietekmē, jo bija pretestība pret valdību. Ģimene arī bija iesaistīta, pieteicēja tēvs bija iesaistīts *OLF* militārajos spēkos, šobrīd tēvs ir nogalināts. Pieteicējs cīnās par oromu cilvēkiem, jo valdība ir nogalinājusi oromus, mērķis ir gāzt valdību. 2022.gadā tika nogalināts slavens mākslinieks (vēlāk tiesas sēdē pieteicējs norāda, ka tas ir noticis 2020.gadā), pēc tam bija milzīga demonstrācija. Pats pieteicējs piedalījās demonstrācijās, kur daudzi draugi tika nogalināti un pieteicējs tika ievainots, jo tika sists ar stekiem pa galvu un muguru. Pieteicējs ir piedalījies vairāk kā 15 demonstrācijās.

Pieteicējs tika apcietināts, jo piedalījās *OLF*. Vienā no sanāksmēm valdības spēki sāka viņus apšaudīt un pēc divām dienām atnāca uz pieteicēja mājām. Valdības spēki ieradās pie pieteicēja drauga – žurnālista, kuru nogalināja, bet, ieraugot pieteicēju, atpazina viņu, jo pieteicējs *Facebook* bija publicējis informāciju par cilvēkiem, kuri ir nogalināti vai apcietināti. Pieteicējs publicēja informāciju kopš 2019.gada, izmantojot lietotājvārdu */segvārds/*. Pieteicējs pauda savu politisko pārliecību gan sarunās ar *OLF* biedriem, gan publikācijās *Facebook*. Kamēr pieteicējs bija apcietināts, citi cilvēki *Facebook* pauda viņam atbalstu. Pieteicējs kļuva atpazīstams pēc 2022.gada, jo tajā laikā viņa fotogrāfija pārādījās medijos un viņš aicināja cilvēkus uz demonstrācijām. Pēc 2021.gada pieteicējs sāka slēpties no valdības, devās uz citām pilsētām, kur slēpās, pārģērbies par sievieti, tādēļ policija nespēja viņu atrast.

Pieteicējs 2023.gadā atgriezās apmeklēt ģimeni. Tobrīd mājās bija tikai māte, jo tēvs bija pievienojies opozīcijas spēkiem, kas bija izvietoti mežā. Pieteicējs uzskatīja, ka atgriezties ir droši, jo tajā laikā daudzi politieslodzītie tika atbrīvoti, situācija bija uzlabojusies. Tomēr piecas stundas pēc ierašanās mājās viņu apcietināja.

Pieteicējs tika apcietināts divas reizes – 2021.gadā un 2023.gadā. 2021.gadā apcietinājumā pieteicējs bija vairāk kā trīs mēnešus. Tajā laikā viņam esot bijuši 16 gadi. Pieteicējam nenorādīja iemeslus apcietināšanai, bet tas esot noticis tāpēc, ka pieteicējs esot piedalījies demonstrāciju organizēšanā. 2021.gadā pieteicējs tika apcietināts, kad policija ieradās un meklēja draugu – žurnālistu. Šajā apcietinājuma reizē pieteicējam neko nejautāja, viņu nespīdzināja. Pieteicējs tika atbrīvots tiesā, jo konstatēja, ka pieteicējs ir politieslodzītais. Tā kā nebija konstatēts nekas inkriminējošs, pieteicējs tika atbrīvots.

Otrajā apcietinājuma reizē 2023.gadā pieteicējs bija apcietināts septiņus mēnešus, viņš tika spīdzināts. Pieteicēju neaizveda uz cietumu, bet turēja tumšā istabā, nedeva ēst un dzert, tikai maizi vienu reizi divās dienās. Bija jādzer urīns, lai izdzīvotu. Pieteicējam esot teikts, ka viņa sods būšot bada nāve. Minētā apcietinājuma laikā pieteicējs esot ticis aizvests uz džungļiem, lai nogalinātu, tur viņam tika sists pa galvu, muguru un rokām. Pieteicēju bija plānots nogalināt, bet viņš netika nogalināts, jo viņu situšās personas pārdomāja un aizveda viņu atpakaļ uz tumšo telpu.

Pieteicējs esot ticis brīvībā pēc septiņiem mēnešiem un 14 dienām, uzlaužot durvis, kad sargi esot bijuši noguruši. Pieteicējs netālu esot atradis māju, kur viņš ticis pabarots un padzirdīts, pēc tam atrada automašīnu un devās uz pilsētu, kura ir pie Etiopijas un Somālijas robežas. Ar automašīnu šķērsoja robežu, pēc tam ceļu līdz Mogadišai mērojis ar kājām. Kad šķērsoja robežu, Somālijas militāristi uz viņiem esot šāvuši, bija jāslēpjas.

Pieteicējs izlēmis pamest Etiopiju, jo apcietinājuma laikā esot daudz spīdzināts (tika sists ar stekiem, nogrieza vienu kājas un vienu rokas pirkstu). Kad viņš devās uz Mogadišu, līdzi esot bijusi pase. Pieteicējam esot atsūtījuši naudu, lai pieteicējs varētu nopirkt biļeti un saņemt vīzu.

Pieteicējs skaidroja, ka iepriekš patvēruma procedūras ietvaros esot norādījis informāciju par savu politisko aktivitāti, bet minētā informācija intervijās netika fiksēta, kas pieteicējam neesot saprotams. Atbildot uz jautājumu, kad pieteicējs minēto informāciju ir norādījis, pieteicējs uzsvēra, ka esot to teicis visās intervijās, bet neesot minējis, kurā politiskā grupā ir bijis iesaistīts. Savukārt 2024.gada 25.jūlija tiesas sēdē pieteicējs norādīja, ka esot informējis par savu dalību politiskajās demonstrācijās, bet neesot teicis, kurā politiskajā grupā ņēmis dalību. To esot teicis, kad pirmo reizi ieradās, situācija neesot bijusi laba, tādēļ neatcerās, ko teica.

Pārvalde tiesas sēdēs neatzina pieteikumu, balstoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem. Pārvalde uzsvēra, ka pieteicēja informācija par notikumiem satur būtiskas pretrunas, tādēļ nav pamata uzticēties pieteicēja stāstītajam kopumā. Arī tiesas sēdē pieteicējs norādījis tādu informāciju par viņa un vecāku politiskajiem uzskatiem, ko sākotnēji nebija sniedzis.

[6] Saskaņā ar Patvēruma likuma 49.panta otro daļu tiesa lietu var izskatīt rakstveida procesā, ja tā atzīst, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, lai izspriestu lietu.

Ņemot vērā to, ka lietas izskatīšana tika uzsākta mutvārdu procesā un pieteicējam bija iespēja gan sniegt savus paskaidrojumus mutvārdos patvēruma procedūras ietvaros iestādē (sākotnējā un personiskā intervija) un tiesas sēdēs, gan arī iesniegt papildu pierādījumus, ko pieteicējs izmantoja, tiesa atzina, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, lai pabeigtu lietas izskatīšanu pēc būtības rakstveida procesā. Turklāt procesa dalībnieki tam neiebilda. Arī pēc tam, kad tiesa pārgāja uz lietas izskatīšanu rakstveida procesā, procesa dalībniekiem bija iespēja iesniegt papildu pierādījumus, paskaidrojumus un izteikties par lietas izskatīšanā būtiskiem apstākļiem.

Līdz ar to tiesa nekonstatēja apstākļus, kas liecinātu par nepieciešamību vēlreiz pāriet uz lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

Motīvu daļa

[7] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir trešās valsts – Etiopijas– pilsonis, kurš atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir.

Pieprasot patvērumu, pieteicējs nosaucis sevi par Etiopijas pilsoni /pers. A/, taču nav uzrādījis personu apliecinošu dokumentu.

Tiesa konstatē, ka sākotnēji patvēruma procedūras laikā Valsts robežsardzē un pārvaldē pieteicējs tika uzskatīts par nepilngadīgu, jo, ierodoties Latvijas Republikā, pieteicējs patvēruma iesniegumā (*lietas 47.lapa*) un sākotnējā intervijā (*lietas 40.lapa*) norādīja, ka ir dzimis /gads, datums/. Patvēruma procedūras laikā pieteicējs Valsts robežsardzes amatpersonām iesniedza uz pieteicēja vārda /datums/ izdotu dzimšanas apliecību Nr. /numurs/ (*lietas 56.lapa, tulkojums – lietas 57.lapa*). Minētajā dzimšanas apliecībā norādīts, ka pieteicējs ir dzimis /gads, datums/.

Tā kā pārvaldei bija radušās šaubas par pieteicēja patieso vecumu, tika veikta gan dzimšanas apliecības ekspertīze, gan arī tiesu medicīniskā ekspertīze pieteicēja vecuma noteikšanai. Saskaņā ar Valsts robežsardzes Ekspertīžu dienesta /datums/ ekspertu atzinumu Nr. /numurs/ (*lietas 19.-20.lapa*) nav iespējams noteikt, vai dzimšanas apliecība atbilst noteiktai formai un vai tā ir izgatavota uzņēmumā, kas nodarbojas ar šāda veida dokumentu izgatavošanu, jo ekspertu rīcībā nav salīdzinošai izpētei nepieciešamā attiecīgā dokumenta parauga. Līdz ar to no šā ekspertu atzinuma nav izdarāmi secinājumi par dzimšanas apliecības autentiskumu.

Neatkarīgi no iepriekš minētās ekspertīzes secinājumiem pieteicēja sniegtās ziņas par to, ka ierašanās brīdī Latvijas Republikā viņš ir bijis 16 gadus vecs, nav vērtējamas kā ticamas, pirmkārt, tā iemesla dēļ, ka Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra /datums/ eksperta atzinumā (*lietas 22.-23.lapa*), vērtējot pieteicēja fizisko attīstību, skeleta kaulu rentgenoloģiskās izmeklēšanas datus un stomatologu slēdzienus, secināts, ka pieteicējs atbilst 19-25 gadu vecumam. Neviens no ekspertīzes ietvaros pieteicēju apskatījušajiem speciālistiem nav norādījis, ka pieteicējs būtu jaunāks par 18 gadiem. Tādējādi laikā, kad atbilstoši pieteicēja norādītajam viņš bija tikai 16 gadus vecs, eksperti secinājuši, ka pieteicējs ir jau vismaz 19 gadus vecs.

Otrkārt, arī paša pieteicēja sniegtie paskaidrojumi par viņa vecumu, ierodoties Latvijas Republikā, ir pretrunīgi un nekonsekventi, tādēļ nav ticami. Proti.

Kā pamatoti konstatējusi pārvalde, pieteicējs personiskās intervijas ietvaros informēja, ka laikā, kad 2022.gada sākumā /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālo spēku amatpersonas nogalinājušas viņa draugu, pieteicējs esot bijis 15 gadus vecs, kas nav iespējams, ja pieteicējs ir dzimis /gads, datums/ (proti, tādā gadījumā pieteicējam bija jābūt 14 gadus vecam). Savukārt tiesas sēdē pieteicējs norādīja, ka 2021.gadā, kad atbilstoši pieteicēja stāstam viņš tika pirmo reizi apcietināts, viņam jau ir bijuši 16 gadi. Tas nozīmē, ka pieteicējs ir dzimis nevis /gadskaitlis/, bet /gadskaitlis/. Tāpat tiesa ņem vērā, ka atbilstoši pieteicēja skaidrotajam viņš ir sācis publicēt *Facebook* politiska rakstura informāciju jau 2019.gadā. Ja vērtētu kā ticamu pieteicēja norādīto, ka viņš ir dzimis /gads, datums/, tad ir apšaubāms, ka laikā, kad pieteicējam bija 11-12 gadi, viņam varēja būt izveidojusies noturīga politiska pārliecība, kuru viņš vēlētos paust publiski.

Ņemot vērā minēto, tiesa konstatē, ka pieteicējs patvēruma procedūras ietvaros nav spējis sniegt konsekventu informāciju par savu vecumu un viņa norādītajā ir saskatāmas būtiskas pretrunas. Tas liecina par to, ka pieteicējs apzināti nevēlas atklāt savu vecumu, lai radītu priekšrocības patvēruma procedūrā.

Šādos apstākļos tiesa piešķir lielāku ticamību tieši ekspertīzes atzinumā izdarītajiem secinājumiem par pieteicēja vecumu. Tiesai nerodas šaubas, ka patvēruma iesnieguma iesniegšanas brīdī pieteicējs jau ir bijis pilngadīgs. Šādas šaubas tiesai neradās arī, uzklausot pieteicēju tiesas sēdē.

Vienlaikus tiesa norāda, ka, ņemot vērā patvēruma procedūras laikā pieteicēja sniegtās ziņas un to detalizācijas pakāpi, tiesa nesaskata pamatu apšaubīt to, ka pieteicēja izcelsmes valsts ir Etiopija.

[8] Lietā ir strīds par to, vai ir pamats pieteicējam piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu Latvijas Republikā, tādēļ tālāk tiesai vispirmām kārtām ir jāpārbauda, vai ir konstatējami priekšnoteikumi bēgļa statusa piešķiršanai. Tikai tādā gadījumā, ja pieteicējam nav piešķirams bēgļa statuss, ir pamats apsvērt to, vai pieteicējam pienākas alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Patvēruma likuma 37.panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45.panta nosacījumi.

Atbilstoši Patvēruma likuma 37.panta pirmās daļas prasībām, lai pārbaudītu, vai trešās valsts valstspiederīgajam pienākas bēgļa statuss, vispirmām kārtām jāpievēršas tam, vai attiecīgā persona savā izcelsmes valstī ir saskārusies vai varētu saskarties ar tādām darbībām, kas ir uzskatāmas par vajāšanu, kā arī – vai personas bailes no vajāšanas ir vērtējamas kā pamatotas.

Vajāšanas jēdziens ir skaidrots Patvēruma likuma 38.pantā, proti, par vajāšanu atzīstamas: 1) darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu; 2) vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajam veidam līdzīgā veidā.

Patvēruma likuma 32.panta piektā daļa noteic, ka uz patvēruma meklētāja pamatotām bailēm no vajāšanas vai uz pamatotu iespējamību, ka viņš var ciest smagu kaitējumu, norāda fakts, ka patvēruma meklētājs jau bijis pakļauts vajāšanai vai smagam kaitējumam, vai tiešiem vajāšanas vai kaitējuma

draudiem un ir pamatots iemesls uzskatīt, ka šāda vajāšana vai smags kaitējums var atkārtoties.

Vienlaikus ir ņemams vērā, ka, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, nepietiek, ka persona apgalvo, ka viņa baidās no vajāšanas. Šādām bailēm ir jābūt objektīvi pamatotām. Novērtējot, vai bailes ir objektīvi pamatotas, ir jāanalizē situācija valstī, no kuras persona bēg, kā arī jāvērtē pieteicēja sniegto paskaidrojumu ticamība (*UN High Commisioner for refugees, Advisory Opinion by UNHCR on the Interpretation of the Refugee Definition, 23 December 2004, 7.punkts, pieejams: https://www.refworld.org/jurisprudence/amicus/unhcr/2004/en/35453*).

Kā norādījusi Eiropas Savienības Tiesa, novērtējot, vai persona pamatoti baidās no vajāšanas, ir jānoskaidro, vai konstatētie apstākļi liecina par tādiem draudiem, kas attiecīgajai personai, ņemot vērā viņas individuālo situāciju, liek pamatoti baidīties, ka tā patiešām tiks pakļauta vajāšanas darbībām (*Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 5.septembra spriedums apvienotajā lietā C-71/11 un C-99/11, ECLI:EU:C:2012:518, 76.punkts*).

Tiesa uzsver, ka, pārbaudot baiļu pamatotību ne tik daudz jāņem vērā personas subjektīvā attieksme pret situāciju (ko var ietekmēt dažādi subjektīvi aspekti, neesot objektīvam pamatam), bet gan jānovērtē vispārējā situācija izcelsmes valstī kopsakarā ar personas individuālajiem apstākļiem.

[9] Tiesa atzīst par pareizu pārsūdzētajā lēmumā izdarīto secinājumu, ka pieteicējs nav sniedzis informāciju, ka viņš Etiopijā būtu saskāries ar vajāšanu, kas saistīta ar viņa rasi, reliģiju, tautību vai piederību pie noteiktas sociālās grupas.

Vienlaikus tiesa konstatē, ka pieteicējs ir norādījis, ka Etiopijā ir saskāries ar politiski motivētu vajāšanu, kas citstarp ietver tādas darbības kā ilgstošu apcietinājumu, spīdzināšanu, necilvēcīgu un pazemojošu izturēšanos. Līdz ar to tiesai ir jāpārbauda, vai pieteicēja norādītie apstākļi ir vērtējami kā ticami, un apstiprinošas atbildes gadījumā – jānoskaidro, vai nodibinātie apstākļi liecina par vajāšanu Patvēruma likuma 38.panta izpratnē.

Saskaņā ar Patvēruma likuma 32.panta pirmo daļu patvēruma lietā jāizmanto precīza un aktualizēta informācija no dažādiem avotiem, piemēram, no Eiropas Patvēruma atbalsta biroja (šobrīd – Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu lietās, un attiecīgām starptautiskām cilvēktiesību organizācijām par vispārējo situāciju patvēruma meklētāja izcelsmes valstī un, ja nepieciešams, valstīs, caur kurām tas devies.

Izcelsmes valsts informācijas avoti apstiprina, ka cilvēktiesību situācija Etiopijā ir nestabila, valdības drošības spēki, kaujinieku grupējumi un nevalstiski bruņoti grupējumi ir atbildīgi par sistemātiskiem pārkāpumiem, nesodāmībai paliekot par normu. 2023.gada augustā saasinājās sadursmes starp Etiopijas militārajiem spēkiem un kaujinieku grupējumiem Amharas reģionā, kā rezultātā gāja bojā un tika ievainoti simtiem civiliedzīvotāju, tika iznīcināta civilā infrastruktūra, civiliedzīvotāji bija spiesti atstāt savu dzīvesvietu. Reaģējot uz minēto, Etiopijas valdība šajā reģionā izsludināja ārkārtas stāvokli, kura ietvaros ieviestie ierobežojumi faktiski tika piemēroti visā valstī. Piemēram, Amharas reģionā nebija pieejas internetam, savukārt visiem valsts iedzīvotājiem tika ierobežota piekļuve sociālajiem tīkliem. 2022.gada novembrī, parakstot karadarbības pārtraukšanas līgumu starp federālo valdību un Tigrajas varas iestādēm, divām galvenajām Etiopijas ziemeļos karojošajām pusēm beidzās aktīvās cīņas Etiopijas Tigrajas reģionā, tomēr nopietni tiesību pārkāpumi pret civiliedzīvotājiem Tigrajā joprojām tiek fiksēti. 24 mēnešus ilgušajā konfliktā starp Etiopijas federālo armiju, tās sabiedrotajiem un Tigrajas spēkiem gāja bojā simtiem tūkstoši iedzīvotāju, konflikts izjauca lauksaimniecības procesus, sagrāva infrastruktūru, kā arī piespieda simtiem tūkstošu iedzīvotāju pamest savas mājas. Kopumā konfliktu dēļ Etiopijā tika iekšēji pārvietoti 2,9 miljoni cilvēku, savukārt atbilstoši ANO Bēgļu aģentūras (*UNHCR*) sniegtajiem datiem vairāk nekā 141 000 etiopiešu devušies meklēt patvērumu uz kaimiņvalstīm. Tiek ziņots, ka valdība 2023.gada maijā atsāka kampaņu pret *OLA* pēc tam, kad 2023.gada aprīlī izjuka miera sarunas. Ziņojumi par uzbrukumiem Oromijas iedzīvotājiem, tostarp oromu un amharu kopienām, turpinājās līdz 2023.gada augustam. Jūnijā Starptautiskā Sarkanā Krusta komiteja (*ICRC*) paziņoja, ka kaujās ir bojātas kritiskās infrastruktūras, tostarp veselības aprūpes iestādes un ūdensapgādes sistēmas. Tāpat no ziņojumiem izriet, ka žurnālisti, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un sabiedrībā pazīstamas personas Etiopijā saskarās ar arvien naidīgāku un viņu aktivitātes ierobežojošu vidi (sk. *Human Rights Watch, World Report of 2024, Ethiopia, pieejams: https://www.hrw.org/world-report/2024/country-chapters/ethiopia, Amnesty International, Ethiopia 2023, pieejams: https://www.amnesty.org/en/location/africa/east-africa-the-horn-and-great-lakes/ethiopia/reportethiopia/*).

Līdz ar to tiesa neapšauba, ka cilvēktiesību situācija Etiopijā ir sarežģīta. Tiesa iepazinās arī ar pieteicēja norādīto Etiopijas Cilvēktiesību komisijas *Facebook* lapā 2024.gada 25.maijā publicēto informāciju par fiksētajiem cilvēktiesību pārkāpumiem Etiopijā, tostarp saistībā ar valsts teritorijā notiekošajām bruņotajām sadursmēm, kā arī ar ziņu aģentūras *Addis Standard Facebook* lapā 2024.gada 10.maijā publicēto ziņu (*pieteikuma papildinājumu pielikuma 1. un 3.avots (lietas 94.lapa)*). Minētā informācija papildina jau iepriekš šajā spriedumā norādīto informāciju par situāciju Etiopijā.

Tādējādi kopumā pieteicēja raksturotie cilvēktiesību pārkāpumi izcelsmes valstī un Etiopijas valsts varas iestāžu centieni apspiest valsts varai veltīto kritiku atbilst ziņojumos par situāciju Etiopijā minētajiem faktiem. Vienlaikus cilvēktiesību pārkāpumu esība pati par sevi nav pietiekams pamats, lai uzskatītu, ka pieteicējam pienākas starptautiskā aizsardzība. Tiesai ir jāanalizē pieteicēja individuālie apstākļi un tas, vai ir pamats uzskatīt, ka viņam Etiopijā draud vajāšana Patvēruma likuma 38.panta izpratnē.

[10] Patvēruma meklētāja stāsta ticamība nozīmē to, ka stāstam ir jābūt saprātīgam un iespējamam, kā arī tas nedrīkst būt pretrunā ar lietā esošo specifisko un vispārējo informāciju. Novērtējot pieteicēja stāsta ticamību, konstatējams turpmāk minētais.

No lietas materiāliem izriet, ka savā sākotnējā iesniegumā (*lietas 47.lapa*) pieteicējs norādīja, ka nevar atgriezties Etiopijā sakarā ar draudiem dzīvībai un veselībai, bijis arestēts septiņus mēnešus un piecpadsmit dienas, kā arī ir bijis slepkavības mēģinājums. Minētās darbības pret pieteicēju īstenotas, jo pieteicēja draugs, kurš ir bijis žurnālists, publicējis dažādus politiska rakstura, valdību kritizējošus rakstus, kā rezultātā arī pieteicējs ticis uzskatīts par politiski aktīvu personu. Tādējādi sākotnējā patvēruma lietas izskatīšanas stadijā pieteicējs ir norādījis uz politiski motivētu vajāšanu.

Vienlaikus pieteicējs nav norādījis, ka pats būtu bijis politiski aktīvs. Tieši pretēji – sākotnējā intervijā pieteicējs uz jautājumu par politisko aktivitāti atbildējis noliedzoši, tajā pat laikā norādot informāciju par apcietināšanu un tās iemesliem – pieteicējs apcietināts, jo bijis žurnālista draugs. Arī personiskajā intervijā, kad pieteicējam tika dota iespēja saviem vārdiem izskaidrot patvēruma pieprasīšanas motīvus, viņš vispār neko nav minējis par savu politisko aktivitāti, tostarp nav norādījis, ka ir piedalījies demonstrācijās vai ka ir bijis kādas politiskās partijas dalībnieks vai atbalstītājs.

Tādējādi no pieteicēja sākotnējā stāsta izsecināms, ka valdības spēki, kas esot nogalinājuši pieteicēja draugu – žurnālistu, ir apcietinājuši pieteicēju viņam nepamatoti piedēvētas politiskas aktivitātes dēļ, vēloties iegūt no pieteicēja informāciju saistībā ar viņa drauga – žurnālista darbību.

Savukārt tiesvedības laikā pieteicējs būtiski mainīja savu sākotnējo stāstu, 2024.gada 31.maija pieteikuma papildinājumos (*lietas 92.lapa*) norādot, ka ir ticis vajāts politisko uzskatu dēļ un tādēļ, ka ir iesaistījies opozīcijas darbībās. Šo iemeslu dēļ esot tikusi nogalināta arī pieteicēja ģimene. Pieteicējs 2024.gada 3.jūnija tiesas sēdē uzsvēra, ka gan viņa ģimene, gan arī pats esot bijis politiski aktīvs, proti, esot bijis *OLF* biedrs, ņēmis dalību demonstrāciju organizēšanā, kā arī pats piedalījies sanāksmēs un demonstrācijās, protestējot pret valdības īstenoto politiku attiecībā pret oromiem. Arī apcietināšanu pieteicējs jau saistīja nevis ar viņam nepamatoti piedēvētu politisko aktivitāti kontekstā ar drauga – žurnālista darbībām, bet gan tieši ar darbību *OLF*. Proti, pieteicējs tiesas sēdē apgalvoja, ka esot apcietināts divas reizes un abas reizes tas esot noticis tieši viņa paša politiskās aktivitātes dēļ, tostarp tādēļ, ka pieteicējs esot organizējis demonstrācijas un arī piedalījies tajās.

Lai arī pieteicējs tiesas sēdēs apgalvoja, ka patvēruma procedūras intervijās esot norādījis informāciju par savu politisko aktivitāti (tostarp par

dalību demonstrācijās), tomēr no lietas materiāliem tas neizriet. Turklāt pieteicējs ir parakstījis gan sākotnējās intervijas, gan arī personiskās intervijas anketu, tādējādi apliecinot šajos dokumentos fiksēto informāciju. Anketās informācija par to, ka pieteicējs ir bijis politiski aktīvs, nav ietverta, tostarp pieteicējs šādas ziņas nav sniedzis personiskās intervijas laikā, kad viņam bija iespēja saviem vārdiem izklāstīt patvēruma pieprasīšanas iemeslus. Ja jau pieteicējs tika vajāts viņa politiskās aktivitātes dēļ, nav loģiski izskaidrojams, kādēļ pieteicējs sākotnējā un personiskajā intervijā ir norādījis, ka ir ticis vajāts sava drauga žurnālista darbības dēļ, neminot nevienu ar paša pieteicēja politisko darbību saistītu aspektu. Šādu izskaidrojumu nesniedza arī pieteicējs.

Tiesa atzīst, ka tik būtiskas un loģiski neizskaidrojamas pretrunas pamatstāstā, kas ir patvēruma lūguma pamatā (par vajāšanas iemesliem), dod tiesai pamatu kopumā apšaubīt pieteicēja stāstu par pret viņu īstenoto vajāšanu.

[11] Pieteicēja stāsta par piedzīvoto vajāšanu ticamību mazina arī turpmāk minētās pretrunas un nekonsekvences stāstā par apcietināšanas faktu un tam sekojošajiem notikumiem, tostarp par apstākļiem, kādos pieteicējs devās prom no savas izcelsmes valsts. Proti.

Kā jau iepriekš tika norādīts, atbilstoši personiskajā intervijā skaidrotajam 2022.gada sākumā, kad pieteicējam esot bijuši 15 gadi, /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālie spēki esot ieradušies pie pieteicēja mājās, nogalinājuši pieteicēja draugu – žurnālistu, bet pieteicējs tika apcietināts uz septiņiem mēnešiem un 15 dienām. Tiesa viņu atbrīvoja 2023.gada jūnijā tāpēc, ka pieteicējs esot bijis nepilngadīgs. Pēc mēneša /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālie spēki atkal esot ieradušies pie pieteicēja mājās, jo esot bijuši publicēti raksti, kas bijuši kritiski pret valsts varu, un tika uzskatīts, ka šos rakstus ir publicējis pieteicējs. Pieteicēju aizveda uz džungļiem, kur gribēja nogalināt, bet tomēr nenogalināja, smagi piekāva un atstāja džungļos. Tas esot noticis aptuveni 2023.gada jūlijā. Pieteicējs pēc divām dienām tika nogādāts slimnīcā. Tad pēc septiņām dienām, kad pieteicējs bija uz ielas ar draugu, /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālie spēki viņus atrada un atklāja uguni, pieteicējam izdevās aizbēgt un viņš tajā pašā dienā devās uz Somāliju. Personiskās intervijas laikā pieteicējs uzsvēra, ka esot bijis aizturēts tikai šo vienu reizi.

Tātad sākotnējās patvēruma procedūras ietvaros, neskatoties uz pretrunām attiecībā uz aizturēšanas brīdi, pieteicēja stāsts par to, ka viņš tika aizturēts uz septiņiem mēnešiem un 15 dienām, ir konsekvents. Savukārt tiesas sēdē pieteicējs būtiski mainīja šo stāstu. Proti, pieteicējs jau norādīja, ka ir bijis aizturēts divas reizes. Arī pieteicēja norādītā notikumu hronoloģija bija ievērojami atšķirīga no sākotnējā stāsta hronoloģijas.

Proti, atbilstoši pieteicēja tiesas sēdē skaidrotajam viņš pirmo reizi tika apcietināts jau 2021.gadā, kad pieteicējam esot bijuši 16 gadi un policija ieradās pie viņa drauga - žurnālista. Pieteicējs tika apcietināts, jo organizējis demonstrācijas. Pieteicēju atpazina, jo 2022.gadā viņš kļuva atpazīstams tāpēc, ka viņa fotogrāfija parādījās medijos un viņš esot aicinājis cilvēkus uz demonstrācijām. Pieteicējs apcietinājumā esot turēts vairāk kā trīs mēnešus, tiesa viņu atbrīvojusi, jo konstatējusi, ka pieteicējs esot politieslodzītais, kuram nav pamata neko inkriminēt.

No minētā secināms, ka ievērojami atšķiras gan pieteicēja sākotnēji un pēc tam tiesas sēdē norādītais drauga – žurnālista nogalināšanas un pieteicēja apcietināšanas laiks (attiecīgi 2022.gada sākums un 2021.gads), pieteicēja vecums apcietināšanas laikā (pieteicējs norāda, ka 2022.gada sākumā viņam bija 15 gadi, bet vēlāk norāda, ka 2021.gadā viņam bija 16 gadi), gan arī apcietinājuma ilgums (septiņi mēneši un 15 dienas un vairāk kā trīs mēneši) un atbrīvošanas iemesls (sākotnēji pieteicējs norādīja, ka tika atbrīvots, jo bija nepilngadīgs, taču vēlāk jau skaidroja, ka tiesa viņu atbrīvojusi, jo viņš esot bijis politieslodzītais, kuram neesot bijis pamata neko inkriminēt).

Atšķirībā no sākotnējā stāsta, kur apcietinājumam sekoja aizvešana uz džungļiem un piekaušana, pēc tam apšaude, no kuras pieteicējs esot spējis izglābties un uzreiz devies projām no Etiopijas, tiesas sēdē pieteicējs norādīja, ka pēc atbrīvošanas no pirmā apcietinājuma līdz 2023.gadam, kad tika apcietināts otro reizi, viņš esot slēpies citās pilsētās, pārģērbies par sievieti, tādēļ policija viņu neesot atradusi.

Par to, ka nav ticams pieteicēja stāsts par slēpšanos citās pilsētās, pārģērbjoties par sievieti, liecina tas, ka atbilstoši pieteicēja sākotnējā intervijā norādītajam no 2020.gada līdz 2022.gadam pieteicējs esot neoficiāli strādājis autoservisā kā palīgs automehāniķim (*lietas 43.lapa*). Pieteicējs sākotnējās intervijas laikā nav minējis, ka norādītajā periodā viņš būtu dzīvojis tiesas sēdē norādītajās pilsētās – /apdzīvotas vietas nosaukums/, /apdzīvotas vietas nosaukums/, /apdzīvotas vietas nosaukums/. To pieteicējs nenorādīja arī personiskajā intervijā. Šajā intervijā pieteicējs norādījis vien to, ka tad, kad 2023.gada jūnijā tika atbrīvots no apcietinājuma, pieteicējs vienu mēnesi dzīvojis pie vecākiem un draugiem, baidoties, ka tiks atkārtoti apcietināts (intervijas sākumā norāda, ka mēnesi mierīgi dzīvojis pie ģimenes).

Arī tālākā notikumu hronoloģija būtiski atšķirās no sākotnējā stāsta.

Pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka 2023.gadā atgriezās apmeklēt ģimeni (māti), bet piecas stundas pēc ierašanās viņu apcietināja, viņš tika turēts tumšā istabā, kur viņam deva tikai maizi vienu reizi divās dienas, bet dzert nedeva, tādēļ pieteicējam nācās dzert urīnu. Pieteicējs tika spīdzināts – pieteicēju sita ar stekiem, nogrieza pirkstu rokai un kājai. Pēc septiņiem mēnešiem un 14 dienām, kad sargi bija noguruši, pieteicējam izdevās uzlauzt durvis un tikt brīvībā, tuvumā atrada automašīnu, ar kuru devās uz pilsētu, kas ir pie Etiopijas un Somālijas robežas, pēc tam šķērsoja robežu un devās ar kājām līdz Mogadišai. Uz Etiopijas-Somālijas robežas pieteicējs nokļuva apšaudē, uz viņiem šāva Somālijas militāristi.

Tādējādi tiesas sēdes laikā pieteicējs jau norādīja, ka 2023.gadā tika apcietināts otro reizi un tieši šajā otrajā reizē pieteicējs ticis turēts apcietinājumā vairāk kā septiņus mēnešus un ticis spīdzināts, savukārt epizode džungļos, kuras laikā pieteicēju esot gribējuši nogalināt, notiek nevis mēnesi pēc pirmā apcietinājuma, kā tas tika norādīts sākotnējā stāstā, bet gan septiņus mēnešus ilgā otrā apcietinājuma laikā. Vienlaikus pieteicējs tiesas sēdē vairs nepieminēja tādu būtisku sākotnējā stāsta detaļu kā pusbrāļa nogalināšanu, kas esot notikusi dažas dienas pēc tam, kad pieteicējs esot atbrīvots no apcietinājuma, kā arī nepieminēja apšaudi dzimtajā pilsētā, no kuras pieteicējam esot izdevies izglābties. Tiesas sēdē izklāstītajā stāstā apšaude notiek tikai uz Etiopijas – Somālijas robežas. Turklāt arī šajā stāsta versijā nav saprotams, kā situācijā, kad pieteicējs tika apcietināts 2023.gadā un atradās apcietinājumā vairāk kā septiņus mēnešus, viņš varēja izceļot no Etiopijas jau 2023.gada 24.maijā un ieceļot Mogadišā, Somālijā, 2023.gada 1.jūnijā, kā pieteicējs to norādījis sākotnējā intervijā.

Tiesa uzsver, ka šīs ir būtiskākās pretrunas un nekonsekvences, bet tās nav vienīgās. Pamatoti uz daudzu pretrunu esību jau sākotnējā pieteicēja stāstā ir norādījusi arī pārvalde pārsūdzētajā lēmumā. Tostarp pārvalde pamatoti pievērsusi uzmanību tam, ka pretrunīgs ir arī pieteicējs stāsts par to, kā viņa tēvs ir devies projām no mājām. Proti, personiskās intervijas laikā pieteicējs informēja, ka tad, kad viņš jau uzturējies Somālijā, viņš esot sazinājies ar ģimenes locekļiem Etiopijā, kuri informējuši, ka pieteicēja tēvs esot pazudis un ka tas esot noticis pieteicēja dēļ. Tādēļ ģimenes locekļi esot lūguši patvēruma meklētāju neatgriezties Etiopijā. Tālāk personiskās intervijas laikā, sniedzot atbildes uz precizējošiem jautājumiem, pieteicējs jau informēja, ka tad, kad pieteicējs esot aizvests uz džungļiem, /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālās vienības amatpersonas esot ieradušās pieteicēja ģimenes mājā, kur pieteicēja tēvam esot draudēts un viņš ticis piekauts. Pēc šā notikuma tēvs esot aizbēdzis, un ģimenes locekļi nezinot pieteicēja tēva atrašanās vietu. Tādējādi pieteicēja stāsts par to, kad un kādos apstākļos pieteicēja tēvs ir devies projām no ģimenes mājas, ir pretrunīgs. Tāpat nav saprotams, kā apstākļos, kad pieteicēja tēvs ir devies projām un viņa atrašanās vieta nav zināma, ir iespējams tas, ka /apdzīvotas vietas nosaukums/ speciālā vienība pie tēva varēja interesēties par pieteicēja atrašanās vietu, kā pieteicējs to ir norādījis savā patvēruma iesniegumā.

Savukārt no tiesas sēdē pieteicēja teiktā izriet, ka viņa rīcībā ir informācija par tēva gaitām pēc tam, kad tēvs devies projām no ģimenes. Pieteicējs norādīja, ka viņa tēvs esot pievienojies *OLF* militārajiem spēkiem, devies mežā un šobrīd ir nogalināts. No minētā nav secināms, ka tēvs būtu pametis ģimenes mājas tieši notikumu ar pieteicēju dēļ, bet gan drīzāk tieši savas politiskās pārliecības dēļ, jo pieteicējs tiesas sēdē norādīja arī to, ka ģimenes bija iesaistīta *OLF* darbībā. Tādējādi pieteicējs ir norādījis trīs dažādus notikumu scenārijus attiecībā uz to, kā viņa tēvs ir devies projām no ģimenes, kas

tiesas ieskatā padara šo stāstu par maz ticamu.

Tiesas sēdē pieteicēja sniegtie paskaidrojumi iepriekš minētās pretrunas nav novērsuši, bet tieši pretēji – radījuši vēl lielākas neskaidrības, pretrunas un nekonsekvences. Tieši šo iemeslu dēļ tiesa nevērtē kā ticamu pieteicēja stāstu par politiski motivētu vajāšanu, tostarp apcietinājumiem un spīdzināšanu.

To, ka pieteicējs nav bijis apcietināts ne vienu, ne arī divas reizes, apliecina arī tas, ka *Facebook* kontā, kuru pieteicējs uzrādījis kā savu (lietotājvārds – */segvārds/*), laikā no 2021.gada līdz 2023.gadam regulāri tika publicēti ieraksti. Tiesa apšauba, ka pieteicējam, esot apcietinājumā, turklāt tādā, kur viņam netiek nodrošinātas pat elementāras lietas pamatvajadzību apmierināšanai (ēdiens, ūdens), kā arī pieteicējs tiek spīdzināts, viņam būtu pieejami interneta sakari, lai veiktu aktivitātes sociālajos tīklos.

Tā kā tiesa nevērtē kā ticamu pieteicēja apcietināšanas faktu, tiesa nepiešķir ticamību arī citu personu publicētajiem ierakstiem par pieteicēja apcietināšanu (*lietas 97., 98.lapa*), ņemot vērā arī to, ka viens no ierakstiem (*lietas 98.lapa*) publicēts 2023.gada 29.jūnijā, kad atbilstoši pieteicēja personiskajā intervijā teiktajam viņš jau bija atbrīvots no apcietinājuma, bet saskaņā ar sākotnējā intervijā norādīto – jau bija devies prom no Etiopijas.

Pieteicējs stāsta par apcietināšanu ticamību ietekmē arī tas, ka atbilstoši pieteicēja tiesas sēdē skaidrotajam tad, kad viņš izglābās no otrā apcietinājuma, uzlaužot apcietinājuma vietas durvis, un devās uz Somāliju, viņam līdzi esot bijusi pase. Tiesas ieskatā apstāklis, ka pieteicējam līdzi bija pase, liecina par to, ka pieteicējs izceļošanai bija iepriekš gatavojies, nevis pametis Etiopiju steigā, glābjoties no apcietinājuma. Proti, ja ticētu pieteicēja stāstam par to, kā viņš pameta savu izcelsmes valsti (izlaužot durvis apcietinājuma vietā), tas, ka viņa rīcībā būtu varējuši būt dokumenti, ir apšaubāms.

Pieteicējs norādījis arī to, ka viņam apcietinājuma laikā ir ticis nogriezts rokas un kājas pirksts. Tiesa uzsver, ka ķermeņa bojājumi var liecināt par piedzīvotu spīdzināšanu, tomēr šādi pieteicēja apgalvojumi ir novērtējami pieteicēja stāsta ticamības kontekstā. Ņemot vērā, ka tiesa nevērtē kā ticamu pieteicēja stāstīto par piedzīvoto vajāšanu, apcietināšanu un spīdzināšanu, tiesa nesaskata pamatu pievērsties jautājumam par to, vai pieteicējam patiešām ir konstatējami viņa norādītie ķermeņa bojājumi. Proti, neatkarīgi no šo bojājumu esības stāsts par vajāšanu nav ticams, tādēļ ticamība nav piešķirama arī tam, ka pieteicējs ķermeņa bojājumus (ja tādi tiktu konstatēti) varētu būt ieguvis spīdzināšanas rezultātā.

Pieteicējs kopā ar 2024.gada 31.maija pieteikuma papildinājumiem ir iesniedzis arī video (*pieejams Tiesu informācijas sistēmā*), norādot, ka tajā ir redzama viņa māte, kas tikusi nogalināta, jo pieteicējs ir iesaistīts *OLF*. Tiesas sēdē pieteicējs papildus paskaidroja, ka pēc tam, kad pieteicējs esot pametis valsti, pieteicēja mātei nācies dzīvot citā vietā divus mēnešus, jaunajā dzīvesvietā pieteicēja māte esot zaudējusi dzīvību militāra konflikta dēļ.

Tiesai nav iespējams pārliecināties par video redzamās personas identitāti, līdz ar to nav iespējams izdarīt viennozīmīgus secinājumus par to, ka pieteicēja iesniegtajā video patiešām ir redzama pieteicēja māte. Tiesas ieskatā būtiski ir tas, ka, lai arī pieteicējs norāda, ka viņa māte zaudēja dzīvību pieteicēja politiskās aktivitātes dēļ, tomēr no turpmākiem pieteicēja paskaidrojumiem izriet, ka tas ir noticis militāra konflikta rezultātā, kam nav bijis nekāda sakara ar pieteicēju vai viņa politisko pārliecību. Tādējādi pat gadījumā, ja ziņas par pieteicēja mātes likteni varētu vērtēt kā ticamas, tās nav saistāmas ar apgalvoto pieteicēja vajāšanu un attiecīgi nevar pamatot bailes no vajāšanas.

Tiesai nav saprotams, ko pieteicējs ir vēlējies pierādīt ar fotogrāfijām, kas iesūtītas tiesā 2024.gada 25.jūlijā (*lietas 158.-159.lapa, 160.-163.lapa*). Pieteicējs nav skaidrojis šo pierādījumu nozīmi lietā, līdz ar to tiesai nav iespējams sniegt tiem vērtējumu. Savukārt pieteicēja 2024.gada 25.jūlijā tiesā iesūtītā *Facebook* saite (*lietas 169.lapa*) nav aktīva, tiesai ar to nav iespējams iepazīties un sniegt vērtējumu lietas apstākļu kontekstā.

[12] Apkopojot teikto, tiesa uzsver, ka patvēruma meklētāja stāstā vispārīgi var rasties kādas neskaidrības, nesakritības un pat nebūtiskas pretrunas, ja attiecīgais stāsts tiek pārstāstīts vairākas reizes, tomēr konkrētajā gadījumā pieteicēja stāstam ir konstatējamas tik būtiskas pretrunas un nekonsekvences gan notikumu hronoloģijā, gan arī pieteicējam tiesas sēdē uzrādot pavisam atšķirīgus apstākļus, kas raksturo apgalvoto vajāšanu un vajāšanas iemeslus, ka tiesas ieskatā šādi stāsta trūkumi nevar tikt saprātīgi un loģiski izskaidroti. Ja attiecīgie notikumi ir patiesībā ar personu notikuši, tad objektīvi nav iespējams, ka stāstā var rasties tiek daudz pretrunu un nekonsekvenču.

Patvēruma meklētājam ir jāspēj ticami pamatot visus tos būtiskos apstākļus, kas norāda uz jau notikušu vai iespējamu vajāšanu izcelsmes valstī. Vērtējot pieteicēja sniegtās informācijas kopējo saturisko saskaņotību un vienotību (iekšējo konsekvenci), tiesa atzīst, ka pieteicēja pamatstāsts, kas ir patvēruma lūguma pamatā, neskatoties uz tā garumu un atsevišķos aspektos arī augstu detalizācijas pakāpi, ir ne tikai nekonsekvents, bet arī būtiski pretrunīgs. Šādi trūkumi attiecībā uz svarīgiem stāsta elementiem tiesai dod pamatu kopumā apšaubīt stāsta par piedzīvoto vajāšanu Etiopijā ticamību, kā arī to, ka pieteicējs Etiopiju bija spiests atstāt tieši politiski motivētas vajāšanas dēļ.

[13] Pieteicējs tiesvedības laikā norādīja, ka ir ticis vajāts tā iemesla dēļ, ka bija *OLF* dalībnieks, tostarp piedalījies demonstrāciju organizēšanā un arī pats piedalījies protestos.

Patvēruma likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka pārvaldes amatpersona, izvērtējot vajāšanas iemeslus, ņem vērā patvēruma meklētāja politiskos uzskatus vai viedokli par šā likuma 42.pantā minētajiem iespējamiem vajātājiem un viņu politiku neatkarīgi no tā, vai patvēruma meklētājs rīkojies saskaņā ar savu viedokli.

Fakts, ka personas politiskie uzskati atšķiras no valdības uzskatiem, pats par sevi vēl nav iemesls, lai pieprasītu bēgļa statusu, personai jāpierāda, ka viņam šādu uzskatu dēļ ir bail no vajāšanas. Tādā gadījumā personai vajadzētu būt tādiem uzskatiem, kas nav pieņemami valdībai, jo tie kritizētu tās politiku un metodes. Tas nozīmētu, ka personas uzskati kļuvuši zināmi varas iestādēm vai arī tās šādus uzskatus viņam piedēvē (*Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees Art. 80, 82, https://www.unhcr.org/4d93528a9.pdf*).

Pieteicēja sniegtie paskaidrojumi par viņa politisko aktivitāti novērtējami kopsakarā ar izcelsmes valsts informāciju.

No tiesai pieejamās informācijas par politisko situāciju Etiopijā izriet, ka Etiopijā darbojas politiskā partija *OLF*, kura kopš 1973.gada cīnās par Oromijas reģiona neatkarību no Etiopijas. Neapmierinātība ar politisko attīstību, varas centralizāciju federālajā līmenī, kā arī valdošās partijas varas konsolidācija reģionālā līmenī ir novedusi pie tā, ka Oromijas reģionā ir izveidojusies spēcīga opozīcija pret valsts un vietējās varas iestādēm. *OLF* ilgstoši bija aizliegta un atzīta par teroristisku organizāciju, bet 2018.gadā *OLF* parakstīja miera līgumu ar valdību un apņēmās turpināt cīņu par oromiem miermīlīgā veidā. Kad *OLF* 2019.gadā kļuva par oficiāli reģistrētu politisko partiju, tika atbruņoti aptuveni 800-1000 kaujinieki. Neskatoties uz minēto, daļa no *OLF* atteicās nolikt ieročus un turpināja bruņotu cīņu pret valdību kā Oromijas Atbrīvošanas armija (*Oromo Liberation Army (OLA)*). Tiek uzskatīts, ka šobrīd *OLF* un *OLA* ir apvienojušās. 2021.gada maijā Etiopijas Parlaments iekļāva *OLA* teroristisko organizāciju sarakstā (sk. *Ethiopia: Armed conflict and political opposition in Oromia, 7.lpp., 9.-11.lpp., https://landinfo.no/wp-content/uploads/2023/05/Landinfo-report-Ethipia-Armed-conflict-and-political-opposition-in-Oromia-24022023.pdf*).

Raksturojot opozīciju Etiopijā, tiek norādīts, ka opozīcija pret valdību vēsturiski ir tikusi virzīta ar dažādu bruņotu grupējumu palīdzību. Terminam "opozīcija" Etiopijā ir spēcīgas asociācijas ar "nemieru", savukārt termins "miermīlīga opozīcija" nepastāvot. Tas nozīmē, ka politiskā opozīcija netiek uzskatīta kā partneris sarunām un politikas attīstībai, bet kā personas, pret kurām ir jācīnās, ja nepieciešams – ar autoritāriem līdzekļiem. Ņemot vērā gadu desmitiem ilgušo opozīcijas apspiešanu, opozīcija pret esošo valsts varu tiek pausta bruņotas pretestības veidā. Minētā tendence ir bijis svarīgs veicinošs faktors bruņoto nemiernieku grupējumu izveidē, ieskaitot *OLA* Oromijas reģionā, kur pretestība reģionālajām un federālajām iestādēm galvenokārt notiek kā bruņota sacelšanās pret varas iestādēm. Tiek ziņots, ka pirms 2021.gada jūnija vēlēšanām vairāki opozīcijas partiju, tostarp *OLF*,

politiskie līderi tika arestēti. Tiek uzskatīts, ka opozīcijas kandidātu ieslodzīšana bija valdošās partijas stratēģija, lai nepieļautu politisko partiju dalību vēlēšanās.

Oromijas reģiona aktīvais grupējums *OLA* ir iesaistījies bruņotā konfliktā ar Etiopijas reģionālajiem un federālajiem bruņotajiem spēkiem. Lai gan federālās iestādes galvenokārt uzrauga augsta līmeņa politiķus un personas, kas tiek turētas aizdomās par terorisma aktu plānošanu, vietējās varas iestādes, šķiet, reaģē neprognozējami, jo īpaši apgabalos, kuros norisinās bruņoti nemieri. Vietējās varas iestādes vēršas gan pret konkrētām personām, kuras tur aizdomās par pret Etiopijas valdību vērstajām aktivitātēm, gan arī kopumā pret iedzīvotāju grupām, jo īpaši saistībā ar militārajām operācijām teritorijās, kurās ir zināms, ka vietējie iedzīvotāji simpatizē *OLA*. Federālajā galvaspilsētā Adisabebā federālajām varas iestādēm drīzāk nebūs informācijas vai nostājas attiecībā uz cilvēkiem, kas jūt līdzi *OLA*, kā arī šo iestāžu prioritāte visdrīzāk nebūs vēršanās pret personām vienīgi tā iemesla dēļ, ka šīs personas atbalsta *OLA*. (sk. *Ethiopia: Armed conflict and political opposition in Oromia, 13. – 16. lpp., 19.lpp.,* https://landinfo.no/wp-content/uploads/2023/05/Landinfo-report-Ethipia-Armed-conflict-and-political-opposition-in-Oromia-24022023.pdf).

Lai identificētu opozicionārus, Etiopijas sabiedrība ir bijusi stingrā uzraudzībā. Tā izpaudusies dažādi – kā telefonsarunu noklausīšanās, interneta datplūsmas uzraudzība, informatori visās kopienās utt. Aptuveni 2018.gadā attīstītā informācijas gūšanas sistēma izjuka, jo iedzīvotāji pēc politiķa *Abyi* stāšanās pie varas izjuta lielāku brīvības sajūtu un nebaidījās paust kritiskus viedokļus. Līdz ar varas maiņu arī Nacionālais izlūkošanas un drošības dienests tika slēgts un pārstrukturēts. Izcelsmes valsts avotos nav vienprātības par to, vai iedzīvotāju uzraudzības apjoms ir atkal pieaudzis. Sabiedrība uzskata, ka uzraudzības sistēma ir atgriezusies. Daži uzskata, ka uzraudzība tiek organizēta, izmantojot informatoru tīklus vietējā līmenī un elektronisku novērošanu, tostarp sociālajos tīklos. Citos avotos pausts viedoklis, ka tas, ka varas iestādes masveidā arestē personas, lai identificētu opozicionārus, ir rādītājs, ka iepriekšējā uzraudzības sistēma nav pilnībā atjaunota. Tiek arī ziņots, ka novērošana un ziņošana ir samazinājusies pēc 2018.gada un ka etiopieši var daudz brīvāk runāt par politiku (sk. *Ethiopia: Armed conflict and political opposition in Oromia, 18. – 19. lpp.,* https://landinfo.no/wp-content/uploads/2023/05/Landinfo-report-Ethipia-Armed-conflict-and-political-opposition-in-Oromia-24022023.pdf).

Federālās varas iestādes īpašu uzmanību pievērš prominentiem aktīvistiem un politisko partiju līderiem, it īpaši saistībā ar vēlēšanām, kā arī personām, kuras tiek turētas aizdomās par teroraktu organizēšanu (piemēram, *OLA*). Valdības reakcija ir neprognozējama, un tas rada bailes iedzīvotājiem, līdz ar to ierobežo politisko opozīciju. Opozicionāru kontrole tiek īstenota ar vietējās policijas starpniecību, kuras rīcībā parasti ir ziņas par personām ar pret valdību vērstu pārliecību.

Tiek ziņots, ka vietējās varas iestādes ir informētas par politisko opozīciju attiecīgajā teritorijā. Ja persona, kas ir izraisījusi varas iestāžu interesi, ir jauna, bez politiskas ietekmes, iestādes šīs personas galvenokārt tikai uzmana. Ja personai ir lielāka ietekme un nozīmīgāks viedoklis, varas iestādes var izsaukt uz nopratināšanu un aizturēt. Dažkārt varas iestādes izmanto safabricētas apsūdzības. Nopratināšanas laikā var tikt izmantota vardarbība. Tomēr varas iestādes rūpīgi izvērtē pašu intereses, pirms reaģē pret politiskajiem opozicionāriem. Aizturētie pārsvarā ir opozīcijas partiju vietējie līderi, kā arī jauni vīrieši (jaunatnes kustības organizatori).

Lielākā daļa arestu tiek īstenoti Oromijas rietumu un dienvidu daļā. Ziņas par apcietināto skaitu avotos būtiski atšķirās. Viens no avotiem ziņo, ka aptuveni 500 līdz 1000 cilvēku ieslodzīti politiskās opozīcijas aktivitātes dēļ Oromijā, taču minētie skaitļi ir balstīti uz cietumu ietilpību reģionā. Citos avotos netiek nosaukts konkrēts ieslodzīto skaits, taču tiek norādīts, ka represijas Oromijā ir plaši izplatītas, it īpaši reģionos ar aktīvu opozīciju. Domājams, ka tūkstošiem cilvēku ieslodzīti par lietām, kuras ir saistītas ar politisko opozīciju, piemēram, piederības politiskajai partijai dēļ. Tā kā *OLF* un *OLA* netiek skaidri nošķirtas, daudzos gadījumos valdība atbalstu *OLF* uzskata arī par atbalstu bruņotajam grupējumam *OLA*. Nav precīzu ziņu par to, kādā apmērā valdība reaģē uz šādu piedēvētu atbalstu *OLA*. Kāds cits avots ziņo, ka opozīcijas politisko partiju, piemēram, *OLF* dalībnieki un atbalstītāji pēc 2021.gada vēlēšanām nav īpaši pakļauti kādai valdības reakcijai vai ieslodzījumam (vismaz ne ilgstošam), tikai balstoties uz viņu politisko aktivitāti. Galvenokārt arestam ir pakļautas personas, kuras atbalsta *OLA* vai par kurām tiek uzskatīts, ka tās atbalsta *OLA* (it īpaši tas attiecas uz teritorijām, kur starp *OLA* un valdību norisinās konflikts). Risks tikt apsūdzētam par saistību ar *OLA* Adisabebā ir mazāks.

Avotos tiek norādīts, ka aresti personām, kuras tiek turētas aizdomās par atbalstu *OLA*, parasti ir īslaicīgi, t. i., tie ilgst no diviem līdz četriem mēnešiem. Aizturētie parasti tiek atbrīvoti, kad cīņas ir beigušās (*Ethiopia: Armed conflict and political opposition in Oromia, 20. – 25.lpp.,* https://landinfo.no/wp-content/uploads/2023/05/Landinfo-report-Ethipia-Armed-conflict-and-political-opposition-in-Oromia-24022023.pdf).

Citā informācijas avotā par periodu no 2022.gada decembra līdz 2023.gada decembrim tiek norādīts, ka vairāki faktori, it īpaši kopā ņemot, var novest pie problēmām ar varas iestādēm. Varas iestāžu kritika apvienojumā ar dalību opozīcijas partijā (grupā) vai tās atbalstu var likt personai nonākt varas iestāžu negatīvas uzmanības lokā. Šādu risku palielina, ja attiecīgajai personai ir spējas mobilizēt cilvēkus, kā tas ir žurnālistu vai sociālo tīklu digitālā satura autoru gadījumā. Visbeidzot arī personas etniskā piederība var būt būtisks faktors.

Vienlaikus minētajā avotā tiek norādīts, ka dalība politiskās opozīcijas partijā vai tās atbalstīšana pati par sevi nav iemesls, lai gaidītu problēmas ar federālajām varas iestādēm. Tiek ziņots par politisko partiju līderu arestiem, radikālākie no tiem tika arestēti regulāri. Precīzas ziņas par politieslodzīto skaitu minētajā periodā nav pieejamas, bet ir zināms, ka septiņi *OLF* līderi vēl joprojām bija ieslodzīti, lai gan tiesa bija nolēmusi viņus atbrīvot. Ieslodzīti bija vismaz desmit oromu līderi. 2023.gada septembrī Etiopijas tiesā tika izskatītas 54 žurnālistu un politiķu lietas, bet vismaz 12 žurnālisti un sociālo tīklu digitālā satura autori bija aizturēti militārajās nometnēs (sk. *General Country of Origin Information Report on Ethiopia, 52.-56.lpp., https://www.ecoi.net/en/file/local/2105577/General+Country+of+Origin+Information+Report+Ethiopia+January+2024.pdf*).

No minētajiem izcelsmes valsts avotiem secināms, ka visvairāk varas iestāžu negatīvai uzmanībai un konkrētām darbībām var tikt pakļauti prominenti aktīvisti un politisko partiju līderi (piemēram, ir ziņas par to, ka 2021.gada jūnijā tika arestēti vairāku politisko partiju, tostarp *OLF*, līderi). No izcelsmes valsts informācijas avotiem neizriet, ka vispārīgi valdība vērstos pret personām tikai saistībā ar atbalstu *OLF* (tostarp viens no avotiem ziņo, ka *OLF* dalībnieki un atbalstītāji pēc 2021.gada vēlēšanām nav īpaši pakļauti kādai valdības reakcijai vai ieslodzījumam (vismaz ne ilgstošam), tikai balstoties uz viņu politisko aktivitāti). Galvenokārt arestam ir pakļautas personas, kas atbalsta *OLA*, kas turklāt pamatā attiecas uz teritorijām, kur starp *OLA* un valdību norisinās bruņots konflikts. Tomēr arī šajā gadījumā aresti ir īslaicīgi, un arestētās personas tiek atbrīvotas, kad cīņas ir beigušās.

[14] Pieteicējs pieteikuma papildinājumos atsaucas uz *OLF Facebook* lapā 2024.gada 14.maijā publicētu ziņu (*pieteikuma papildinājumu pielikuma 2.avots*), kuras centrālais jautājums saistīts ar to, ka *OLF* darbība Etiopijā tiek būtiski ierobežota, tostarp turot ilgstošā apcietinājumā partijas līderus. Lai arī šāda informācija nav atzīstama par izcelsmes valsts informācijas avotu Patvēruma likuma 32.panta pirmās daļas izpratnē, jo atspoguļo politiskās organizācijas viedokli par politisko situāciju un konkrētiem notikumiem Etiopijā, tiesa norāda, ka nav šaubu, ka politisko organizāciju un pilsoniskās sabiedrības darbība Etiopijā tiek būtiski ierobežota, to apliecina iepriekš spriedumā norādītā izcelsmes valsts informācija, tostarp saistībā ar *OLF* darbību.

Pieteicējs 2024.gada 3.jūnija tiesas sēdē lūdza ņemt vērā ziņu aģentūras *Oromia Media Network* (*OMN*) sižetu (video pieejams interneta vietnē: https://www.youtube.com/live/UVTOwarUB64) (*lietas 97.lapas reverss*), kurā esot redzams, ka pieteicējs ir piedalījies protestos pret valdību.

Iepazinusies ar video un tā tulkojumu (*lietas 143.lapa*), tiesa konstatē, ka minētais ziņu sižets, kas datēts ar 2021.gada /datums/, atspoguļo notikumus saistībā ar protestiem vairākās pilsētās, kuru laikā Oromijas speciālās policijas vienības esot piekāvušas un arestējušas protestētājus tikai tāpēc, ka viņi esot valkājuši dzeltenas drēbes. Ņemot vērā, ka sižetā ir iekļautas fotogrāfijas, kurās redzams pieteicējs, tērpies dzeltenās drēbēs, tiesa

neapšauba to, ka pieteicējs ir piedalījies konkrētajā protestā. Vienlaikus tiesas sēdē pieteicējs nenorādīja, ka šajā protestā pats būtu apcietināts. Pieteicējs norādīja, ka esot ticis apcietināts vien pēc nedēļas.

Tiesa uzsver, ka, ņemot vērā pieteicēja *Facebook* profilā redzamo informāciju (*lietas 151.-152.lapa*), tostarp par atbalstu *OLF* (*lietas 170.lapa*) un attieksmes paušanu par nozīmīgiem politiskiem notikumiem, piemēram, saistībā ar Oromijas populārā dziedātāja *Hachalu Hundessa* nogalināšanu, kas 2020.gada jūnijā izraisīja ievērojamus nemierus (*lietas 157.lapa*), iesniegtās fotogrāfijas (*lietas 153.-156. lapa, 164.-168.lapa*) un arī pieteicēja iesniegto video ar ziņu aģentūras *Oromia Media Network* (*OMN*) sižetu, tiesa neapšauba to, ka pieteicējs ir atbalstījis *OLF*, citstarp piedaloties arī protestos, un ka pieteicējam ir politiskie uzskati, kas varētu atšķirties no valdības uzskatiem.

Vienlaikus tiesa nevērtē kā ticamu pieteicēja norādīto, ka viņš ir bijis aktīvs *OLF* dalībnieks, kurš ir piedalījies demonstrāciju organizēšanā. Atbildot tiesas sēdē uz jautājumu, kādi bija viņa kā *OLF* dalībnieka pienākumi šajā organizācijā, pieteicējs minēja tikai to, ka viņš esot nodevis informāciju citiem par to, ka notiks kāda svarīga sanāksme. Pirmkārt, šāda veida darbības, kas aptver tikai informācijas nodošanu, pēc būtības nevar pielīdzināt demonstrāciju organizēšanai. Otrkārt, pieteicēja tiesas sēdē sniegtais skaidrojums par viņam uzticētajiem pienākumiem bija pārāk vispārīgs, bez pietiekamas detalizācijas pakāpes. Pieteicējs tikai vairākkārt minēja, ka esot nodevis informāciju par sanāksmēm, bet nekādas citas detaļas par savu darbību *OLF* nenorādīja.

Tiesa, novērtējot šo pieteicēja paskaidrojumu ticamību, ņem vērā arī to, ka pieteicējs nesaprotamu iemeslu dēļ apstākli par dalību politiskajā partijā un demonstrāciju organizēšanu uzrādīja tikai tiesas sēdē, šo faktu neattīstot sākotnējā patvēruma procedūrā. Kā jau iepriekš spriedumā tika minēts, pieteicējs nespēja ticami izskaidrot, kādēļ šos apstākļus nav norādījis iepriekš.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka tāda līmeņa politiskā aktivitāte, kādu to raksturojis pieteicējs, nav ticama. Izskatāmajā lietā nav konstatējams, ka pieteicējs būtu bijis kādas politiskās partijas līderis vai arī ka būtu atbalstījis *OLA* un tādējādi būtu pakļauts reālam riskam piedzīvot vajāšanu saistībā ar viņa politisko aktivitāti. Tā kā no izcelsmes valsts informācijas avotiem neizriet, ka valdība vērstos pret personām tikai saistībā ar atbalstu *OLF*, tiesa uzskata, ka pieteicēja politisko aktivitāšu apjoms un intensitāte nesasniedz tādu līmeni, lai par viņu ieinteresētos valdība līdzvērtīgi tam, kā tas ir bijis, piemēram, attiecībā uz tiem politisko partiju līderiem, kuri ir tikuši apcietināti. Pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka ir piedalījies vismaz 15 demonstrācijās. Tiesa dalību demonstrācijās neapšauba, tomēr, lai arī atsevišķos gadījumos protestu dalībnieki ir tikuši fiziski ietekmēti un arestēti, no izcelsmes valsts informācijas neizriet, ka protesta akciju dalībnieki tiktu vajāti, pamatojoties tikai un vienīgi uz viņu dalības mītiņos faktu. Tiesa uzsver, ka pati par sevi politiskā viedokļa paušana, tostarp publicējot ziņas sociālajos tīklos un piedaloties protestos, nav pietiekams pamats atzīt pieteicēju par aktīvu varas kritiķi vai disidentu.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka ir pamats apšaubīt, ka pieteicējs Etiopijā ir piedzīvojis vajāšanu saistībā ar viņa politiskajām aktivitātēm un ka tas ir bijis iemesls, kādēļ viņš ir devies projām no Etiopijas.

[15] No pieteicēja personiskās intervijas laikā sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka pieteicēja izceļošana no Somālijas, kur viņš vairākus mēnešus esot uzturējies pēc izceļošanas no Etiopijas, notikusi organizēti, iepriekš iegūstot informāciju par valstīm, uz kurām viņš varētu izceļot. Kā jau iepriekš tika norādīts, tiesas sēdē pieteicējs arī paskaidroja, ka, dodoties projām no Etiopijas, viņam līdzi bija pase, kas, pirmkārt, ir viens no apstākļiem, kas liek apšaubīt apcietinājuma faktu, bet, otrkārt, tas apstiprina to, ka pieteicēja izceļošana notika organizēti.

Tiesa secina, ka pieteicējs no savas izcelsmes valsts izceļojis ar mērķi nokļūt ES dalībvalstī ar relatīvi augstāku labklājības līmeni, nevis vēloties paglābties no vajāšanas.

[16] Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa nav guvusi pārliecību, ka pieteicēja sniegtā informācija par bailēm atgriezties Etiopijā ir ticama un labi pamatota un ka pēc atgriešanās izcelsmes valstī viņš varētu saskarties ar vajāšanas darbībām Patvēruma likuma 38.panta izpratnē savu politisko uzskatu dēļ.

Līdz ar to nav konstatējami apstākļi, kas varētu būt pamats bēgļa statusa piešķiršanai, un pieteikums šajā daļā ir noraidāms.

[17] Tālāk tiesa izvērtēs pieteicēja individuālo apstākļu atbilstību alternatīvā statusa piešķiršanas kritērijiem.

Saskaņā ar Patvēruma likuma 40.panta pirmo daļu uz alternatīvo statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 37.panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas šā likuma 46.panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

Patvēruma likuma 41.pants skaidro, ka smags kaitējums šā likuma izpratnē ir: 1) nāves soda piespriešana patvēruma meklētājam vai tā izpilde; 2) patvēruma meklētāja spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana; 3) smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[18] Etiopijā nāvessods joprojām ir spēkā kā augstākais soda mērs par smagu noziegumu izdarīšanu, piemēram, 2021.gadā Etiopijas tiesa piespriedusi nāvessodu divām personām – personai, kura atzīta par vainīgu slepkavības izdarīšanā, kā arī personai, kura atzīta par valsts nodevēju Tigrajas militārā konflikta kontekstā. Tāpat publiski pieejamā izcelsmes valsts informācija liecina, ka saskaņā ar datiem par 2022.gadu kopumā Etiopijā ir 124 personas, kurām ir piespriests nāvessods un kuras gaida tā izpildi, taču faktiski pēdējā zināmā nāvessoda izpilde Etiopijā notikusi 2007.gadā (*World Coalition Against the Death Penalty, pieejams: https://worldcoalition.org/pays/ethiopia/*). Tiesas rīcībā nav informācijas, ka pieteicējs Etiopijā būtu apsūdzēts kāda smaga noziegumа izdarīšanā.

Ņemot vērā minēto, nav pamata uzskatīt, ka pieteicējam Etiopijā draudētu nāvessoda piespriešana vai tā iespējama izpilde Patvēruma likuma 41.panta 1.punkta izpratnē.

[19] Izvērtējot pieteicēja iesnieguma atbilstību Patvēruma likuma 41.panta 2.punktā minētajiem kritērijiem, tiesa, iepazīstoties ar pieteicēja sniegto informāciju, kā arī ņemot vērā spriedumā minēto pamatojumu, kādēļ pieteicējam nedraud vajāšana un nav piešķirams bēgļa statuss, nav guvusi pārliecību, ka pēc atgriešanās Etiopijā viņam draud spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana.

[20] Tiesai pieejamā informācija par plaši izplatītas vardarbības draudiem Patvēruma likuma 41.panta 3.punkta izpratnē liecina par to, ka 2020.gada martā Etiopijas ziemeļos, Tigrajas reģionā, uzsākās bruņots konflikts starp Tigrajas Tautas atbrīvošanās frontes karaspēku un Etiopijas nacionālajiem aizsardzības spēkiem. 2022.gada novembrī bruņotajā konfliktā iesaistītās puses vienojās par aktīvas karadarbības pārtraukšanu, taču kopš tā laika Tigrajas, Amharas un Afaras reģionos turpinās periodiskas bruņotas sadursmes, kuru rezultātā cieš civiliedzīvotāji un reģionu infrastruktūra. 2023.gadā minētajos reģionos tāpat tika konstatēti civiliedzīvotāju cilvēktiesību pārkāpumi. (*Ethiopia: Refugees and Internally Displaced Persons by Region, September 2023, pieejams: https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-refugees-and-internally-displaced-persons-region-30-september-2023*).

Lai arī ir novērojamas atsevišķas bruņotas sadursmes un cita veida drošības incidenti, vardarbība nesasniedz tādu pakāpi, lai uzskatītu, ka Etiopijā pastāv smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāju dzīvībai. Tāpat tiesa nav guvusi informāciju, ka Etiopijas austrumos, un konkrēti /apdzīvotas vietas nosaukums/, kur pieteicējs uzturējies pirms izceļošanas no Etiopijas, pastāvētu plaši izplatīts apdraudējums visu civiliedzīvotāju dzīvībām. Pieteicējs patvēruma procedūras ietvaros nav sniedzis informāciju, ka viņam nepieciešams patvērums /apdzīvotas vietas nosaukums/ pastāvošās drošības situācijas dēļ.

Ņemot vērā, to, ka pieteicējs ir jauns, vesels cilvēks darbspējīgā vecumā, kas Etiopijā ir uzaudzis un ieguvis darba pieredzi un izglītību, tātad pārzina vietējās tradīcijas un valodas, tiesa nekonstatē apstākļus, kas pieteicējam liegtu nodrošināt sev eksistenci un turpināt veidot dzīvi Etiopijā.

Līdz ar to, izvērtējot pieteicēja individuālos apstākļus, tiesa secina, ka nav objektīva pamata konstatēt, ka, atgriežoties Etiopijā, pieteicējs varētu saskarties ar smagu un individuālu apdraudējumu dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ Patvēruma likuma 41.panta 3.punkta izpratnē. Nav saskatāmi šķēršļi pieteicējam uzturēties militārajos konfliktos neiesaistītajos Etiopijas reģionos.

[21] Iepriekš minēto iemeslu dēļ tiesa secina, ka nav pamata pieteicējam piešķirt alternatīvo statusu Latvijas Republikā. Līdz ar to pieteikums arī šajā daļā ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.–251.pantu un Patvēruma likuma 49.panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru viņam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese L. Cielava